

Innst. 10 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Prop. 1 S (2015–2016) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2015–2016)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2016, kapitler under Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (ramme- område 14)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard og lederen Martin Kolberg, fra Høyre, Erik Skutle og Michael Tetzschner, fra Fremskrittspartiet, Tom E. B. Holthe og Helge Thorheim, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Venstre, Abid Q. Raja, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Meld. St. 1 (2015–2016) Nasjonalbudsjettet 2016, Prop. 1 S (2015–2016) Statsbudsjettet som ble lagt frem 7. oktober 2015 og Prop. 1 S

Tillegg 1 (2015–2016) som ble lagt frem 30. oktober 2015. Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag til bevilgninger på statsbudsjettet for 2016 under den ramme og de kapitler som er fordelt til komiteen i Stortingets møte 13. oktober 2015, jf. Innst. 1 S (2015–2016).

Rammeområde 14 omfatter bevilgninger til Det kongelige hus, til Stortinget og Stortingets eksterne organer: Ombudsmannnemnda for Forsvaret, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, Nasjonal institusjon for menneskerettigheter og Riksrevisjonen.

2. Regjeringens budsjettforslag

Regjeringens budsjettforslag for rammeområde 14: Summen av regjeringens forslag til utgifter fratrukket inntekter er på 2 548 636 000 kroner, jf. Prop. 1 S (2015–2016) med Tillegg 1.

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsfor-slaget under rammeområdet 14 slik det fremgår av Prop. 1 S (2015–2016) med Tillegg 1, fordelt på kapitler og poster:

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 14

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
		Utgifter	
		<i>Det kongelige hus</i>	
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen	
	1	Apanasje	11 186 000
	50	Det kongelige hoff	173 258 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2015–2016)
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	19 880 000
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	
	1	Apanasje	9 310 000
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	18 802 000

Stortinget og underliggende institusjoner

41		Stortinget	
	1	Driftsutgifter	935 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter; <i>kan overføres</i>	15 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	565 000 000
	70	Tilskudd til partigruppene	178 000 000
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	14 000 000
	74	Reisetilskudd til skoler	3 500 000
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret	
	1	Driftsutgifter	7 000 000
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen	
	1	Driftsutgifter	74 100 000
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste	
	1	Driftsutgifter	14 300 000
45		Nasjonal institusjon for menneskerettigheter	
	1	Driftsutgifter	9 700 000
51		Riksrevisjonen	
	1	Driftsutgifter	486 200 000
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	21 900 000
		Sum utgifter rammeområde 14	2 558 436 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3041		Stortinget	
	1	Salgsinntekter	6 500 000
	3	Leieinntekter	900 000
3051		Riksrevisjonen	
	1	Refusjon innland	1 800 000
	2	Refusjon utland	600 000
		Sum inntekter rammeområde 14	9 800 000
		Netto rammeområde 14	2 548 636 000

3. Stortingets vedtak om rammeområde 14

Ved vedtak i Stortinget 3. desember 2015 er nettosum for rammeområde 14 fastsatt til 2 524 429 000

kroner, jf. Innst. 2 S (2015–2016). De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd. Til de kapitler og poster som ikke er

omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til de fremlagte budsjettforslag.

4. Det kongelige hus

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvaret for bevilgningene til Kongehuset. Bevilgningene omfatter apanasje til kongeparet og kronprinsparet, drift av Det kongelige hoff, Kongehusets utgifter til offisielle oppgaver og mindre vedlikeholdsutgifter.

Det foreslås bevilget 232,436 mill. kroner for 2016.

I tillegg til bevilgningene over kap. 1 og 2 blir det også bevilget midler til kongelige formål under Utenriksdepartementet, Forsvarsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (eiendommer til kongelige formål).

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag til budsjett for Det kongelig hus for 2016.

Komiteen viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,6 prosent til 0,7 prosent. Komiteen foreslår på denne bakgrunn at bevilgningen under kap. 1 post 50 reduseres med 169 000 kroner og bevilges med 173 089 000 kroner. Komiteen foreslår videre at bevilgningen under kap. 1 post 51 om prosjektering og etablering av sikkerhetsinstallasjoner reduseres med 20 000 kroner og bevilges med 19 860 000 kroner. Under kap. 2 post 50 foreslår komiteen at bevilgningen reduseres med 18 000 kroner og bevilges med 18 784 000 kroner. Komiteen viser til at Det kongelige hoff er ansvarlig for å gjennomføre sikringstiltak på eiendommene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil bemerke, med henblikk på budsjettåret 2015, viktigheten av at man også innenfor kap. 2 post 1 må vise moderasjon, uavhengighet og åpenhet slik at det ikke kan stilles spørsmål ved deler av kongefamiliens bindinger, herunder hvem man mottar ytelser fra.

Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

5. Stortinget og underliggende institusjoner

Kap. 41 Stortinget

På dette kapitlet bevilges midler til den parlamentariske virksomheten, godtgjøring til stortingsrepresentantene, drift av Stortingets administrasjon og vedlikehold av Stortingets bygningsmasse mv.

Det foreslås bevilget 1 712,8 mill. kroner for 2016. I budsjettforliket for 2016 som ble inngått mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre 23. november 2015, ble det foreslått en reduksjon på bevilgningen under kap. 41 post 45 på 24 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslaget til budsjett for Stortinget for 2016.

Komiteen viser til at ombygningsarbeidet i Prinsens gate 26, inkludert nytt post- og varemottak og underjordisk innkjøringstrasé, har en total kostnadsramme på ca. 1,45 mrd. kroner. Arbeidene er planlagt ferdigstilt i 2018. Kostnadsrammen på prosjektet er økt med ca. 305 mill. kroner fra 2014 til 2015 på grunn av uventede grunnforhold i tillegg til nødvendig omprosjektering.

Komiteen viser til at det som følge av budsjettforliket er foreslått å redusere bevilgningen under kap. 41 post 45. Komiteen foreslår på denne bakgrunn at bevilgningen under kap. 41 post 45 reduseres med 24 mill. kroner og bevilges med 541 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til at kostnadsrammen på prosjektet har økt med 305 mill. kroner. Stortinget skal administrativt ledes på en solid måte. Her har det tilsynelatende skjedd svikt ved planlegging og/eller gjennomføring. Flertallet vil gå dypere inn i prosjektet uten å avvente neste års rapportering i budsjettet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at kostnadsrammen på prosjektet har økt med 305 mill. kroner. Stortinget skal administrativt ledes på en solid måte. Her har det skjedd svikt ved planlegging og/eller gjennomføring. Dette medlem forutsetter at ansvaret for dette plasseres tydelig.

Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Kap. 42 Ombudsmannsnemnda for Forsvaret

På dette kapitlet bevilges midler til drift av Ombudsmannsnemnda for Forsvaret, Ombudsmanen for Forsvaret og hans administrasjon. Ombudsmannsnemnda skal bidra til å sikre rettighetene til

personellet i Forsvaret, og medvirke til å effektivisere Forsvaret.

Det foreslås bevilget 7 mill. kroner for 2016.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslaget til budsjett for Ombudsmannsnemnda for Forsvaret for 2016. Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Kap. 43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen

På dette kapitlet bevilges midler til drift av Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Sivilombudsmannen. Sivilombudsmannen skal føre kontroll med at det i den offentlige forvaltningen ikke blir gjort urett eller feil mot den enkelte borger i den offentlige forvaltningen.

Det foreslås bevilget 74,1 mill. kroner for 2016.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslaget til budsjett for Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen) for 2016.

Komiteen viser til at Sivilombudsmannen skal føre kontroll med at det ikke blir begått feil eller urett mot den enkelte borger av den offentlige forvaltningen. Årlig behandler Sivilombudsmannen ca. 3 000 klager. I tillegg har Sivilombudsmannen funksjon som nasjonal forebyggende mekanisme mot tortur og umenneskelig behandling. Budsjettveksten for Sivilombudsmannen i 2016 er i hovedsak knyttet til en styrking av ressursene til forebygging av tortur og umenneskelig behandling.

Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Kap. 44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste

På dette kapitlet bevilges midler til drift av EOS-utvalget, som er gitt i oppgave å føre løpende kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenestene (EOS-tjenestene).

Det foreslås bevilget 14,3 mill. kroner for 2016.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag til budsjett for EOS-utvalget for 2016. Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Kap. 45 Nasjonal institusjon for menneskerettigheter

På dette kapitlet bevilges midler til drift av nasjonal institusjon for menneskerettigheter, som er gitt i oppgave å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene i Norge. Institusjonen er organisatorisk lagt under Stortinget og er administrativt knyttet til og samlokalisert med Sivilombudsmannen. På kap. 45 er det foreslått midler til drift av institusjonen. Det foreslås bevilget 9,7 mill. kroner for 2016.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag til budsjett for Nasjonal institusjon for menneskerettigheter for 2016.

Komiteen viser til at Nasjonal institusjon for menneskerettigheter som er underlagt Stortinget, men administrativt knyttet til og samlokalisert med Sivilombudsmannen, ble opprettet i 2015. Hovedoppgaven er å følge opp menneskerettighetene i Norge. Budsjettforslaget for 2016 er på 9,7 mill. kroner.

Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

Kap. 51 Riksrevisjonen

På dette kapitlet bevilges midler til drift av Riksrevisjonen, som gjennom revisjon, kontroll og veiledning skal bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt og at statens midler og verdier blir forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte og i overensstemmelse med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Det foreslås bevilget 508,1 mill. kroner for 2016.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag til budsjett for Riksrevisjonen for 2016.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at Riksrevisjonen planlegger å redusere antall årsverk med ca. 30 i perioden 2014 til 2016. Riksrevisjonen skal flytte til nye lokaler sentralt i Oslo høsten 2016, og dette vil medføre en engangskostnad på over 25 mill. kroner til selve flyttingen og investeringer i inventar og nytt utstyr.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative forslag til statsbudsjett for 2016 hvor det foreslås å redusere bevilgningen til Riksrevisjonen med 5 mill. kroner.

Komiteen har ingen ytterligere merknader og slutter seg til forslaget.

6. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Rammeområde 14 (Konstitusjonelle institusjoner)

I

På statsbudsjettet for 2016 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	11 186 000	
	50	Det kongelige hoff	173 089 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	19 860 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje	9 310 000	
	50	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	18 784 000	
41		Stortinget		
	1	Driftsutgifter	935 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	541 000 000	
	70	Tilskudd til partigruppene	178 000 000	
	72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	14 000 000	
	74	Reisetilskudd til skoler	3 500 000	
42		Ombudsmannsnemnda for Forsvaret		
	1	Driftsutgifter	7 000 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen		
	1	Driftsutgifter	74 100 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste		
	1	Driftsutgifter	14 300 000	
45		Nasjonal institusjon for menneskerettigheter		
	1	Driftsutgifter	9 700 000	
51		Riksrevisjonen		
	1	Driftsutgifter	486 200 000	
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	21 900 000	
		Totale utgifter		2 534 229 000
Inntekter				
3041		Stortinget		
	1	Salgsinntekter	6 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Leieinntekter	900 000	
3051		Riksrevisjonen		
	1	Refusjon innland	1 800 000	
	2	Refusjon utland	600 000	
		Totale inntekter		9 800 000

II

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at en i 2016 kan inngå avtaler for oppgaver som blir avsluttet i 2016 og senere under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som er nevnt i Prop. 1 S (2015–2016).

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 4. desember 2015

Martin Kolberg

leder og ordf. for kap. 41, 3041, 51 og 3051

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 1 og 2

Helge Thorheim

ordf. for kap. 42

Bård Vegar Solhjell

ordf. for kap. 43 og 45

Jette F. Christensen

ordf. for kap. 44

